

Nr 507

Av herrar **Cassel** och **Munktell**, *angående SOS-organisationens utformning.*

I bilaga 27, kapitalbudgeten, till årets statsverksproposition har statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet under avsnittet Statens affärverksfonder, 3 Televerket, i punkt 3:11 lämnat en redogörelse för SOS-utredningens betänkande angående samhällets olycksfalls- och säkerhetstjänst (SOU 1951:19) och bland annat föreslagit Kungl. Maj:t att bereda riksdagen tillfälle att avge yttrande i anledning av vad departementschefen anfört rörande SOS-organisationen.

Statsrådet har i princip tillstyrkt införande av en sådan organisation, enligt de av de sakkunniga angivna grunderna, varvid televerket skulle ha att bekosta verksamheten i den utsträckning, som svarar mot de tidigare sociala namnanropen, d. v. s. polisen, brandkåren, jourhavande läkare, ambulansen, flygambulansen och sjöräddning. Organisationens uppgift anges böra vara att sätta den uppringande i förbindelse med hjälporganet. Skulle huvudmännen för hjälporganen vilja ha servicen utökad t. ex. att även omfatta telefonvakt eller andra hjälporgan än dem, som innefattas i de sociala namnanropen, bör televerket stå till tjänst därmed, varvid kostnaderna dock får bestridas av vederbörande huvudmän.

Kostnaderna för investeringar i SOS-centraler anser statsrådet böra belasta anslaget till Telefon- och telegrafstationer. För budgetåret 1956/57 har för ändamålet synts erfordras cirka 500 000 kronor, vilket belopp inräknats i den för sagda anslag angivna medelsförbrukningen.

I betänkandet har de sakkunniga bland annat uttalat att anslutning till organisationen i dess första utbyggnad strikt borde begränsas till de organ, som allmänheten har behov av att nå till skydd för liv och lem samt vid egendomsskador, som kan få katastrofal verkan. Beträffande privata företag skulle sådana kunna betjänas av SOS-tjänsten antingen om kommun träffat avtal med företaget om biträde vid haveri eller i andra fall, om det gäller ingripande för att rädda människor eller djur och något samhällets eget hjälporgan ej finns att tillgå. Till förtydligande av nämnda föreskrift har utredningen framhållit (s. 40), att SOS-centralens tjänster ej får påkallas vid exempelvis en bilolycka, där varken människors eller djurs liv står på spel. Detta skulle överensstämja med SOS-organisationens syfte. Ett generellt medgivande beträffande privata företag skulle kunna med-

föra intrång i näringsfriheten. Privata företag borde därför i andra än ovan nämnda fall stå utanför SOS-organisationen och såsom hittills genom inbördes konkurrens tävla om uppdragen.

Detta resonemang synes oss icke längre helt hållbart med tanke på den omfattning motoriseringen i vårt land numera tagit. Behov av anslutning till SOS-organisationen av lika allvarlig art som i övriga av SOS-utredningen berörda fall synes kunna föreligga, även då det kan vara fråga om rena egendomsskador eller till och med om behov av bärgning utan vad man i allmänna språkbruket menar med skador över huvud taget. Behov kan sålunda föreligga av bärgningshjälp eller hjälp av reparatör eller motsvarande under en bilresa, där det ligger vikt vid att resenären i tid infinner sig vid ett sammanträde etc., när exempelvis en dikeskörning skett.

Enligt vad vi inhämtat finns på ett stort antal platser inom Bilverkstädernas riksförbunds ram anordnad s. k. jourtjänst för bilreparationsverkstäder. Det synes oss rationellt om exempelvis sådan jourtjänsttelefon anslutes till SOS-central, och de praktiska svårigheter, som kan föreligga på orter, där jourtjänst icke är anordnad, eller under tid, då sådan icke förekommer, torde kunna övervinnas efter överläggningar med berörda parter. Fördelarna av att även i av oss åsyftade fall allmänheten kan vara medveten om att telefonnumret 90 00 00 kan användas synes oss väsentliga.

Under åberopande av det anförda får vi anhålla,

att riksdagen vid behandlingen av anslagsfrågorna under Kapitalbudgeten: Kommunikationsdepartementet ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att jämväl av oss berörda fall må beaktas vid SOS-organisationens utformning.

Stockholm den 26 januari 1956

Leif Cassel

Henrik Munktell
